

[Strona Główna](#) > ... > [Sprawy Rodzinne I Dziedziczenie](#) > [Prawo Spadkowe](#) > [Prawo Spadkowe](#) > [Slovenia](#)

Prawo spadkowe

 Słowenia

Autor treści:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

To zestawienie informacyjne zostało opracowane we współpracy z [Radą Notariatów Unii Europejskiej \(CNUE\)](#).

1 W jaki sposób dokonuje się rozrządzenia majątkiem na wypadek śmierci (testament, testament wspólny, umowa dotycząca dziedziczenia)?

a) Testamenty: testament jest ważny, jeżeli został sporządzony w formie określonej w ustawie o dziedziczeniu (Zakon o dedovanju – ZD) oraz zgodnie z warunkami ustanowionymi w tej ustawie.

Ustawa o dziedziczeniu przewiduje następujące formy testamentów: testament holograficzny, testament podpisywany w obecności świadków, testament sądowy, testament ustny, testament sporządzony za granicą, testament sporządzony na pokładzie słoweńskiego statku, testament sporządzony podczas stanu wyjątkowego lub wojny oraz testament międzynarodowy.

Ustawa o dziedziczeniu przewiduje następujące wymogi dotyczące formy testamentu:

Testament holograficzny jest ważny, jeżeli spadkodawca sporządził go i podpisał samodzielnie (art. 63 ust. 1 ZD).

Spadkodawca, który potrafi czytać i pisać, sporządza testament podpisany w obecności świadków, własnoręcznie podpisując dokument sporządzony w jego imieniu przez inną osobę w obecności dwóch świadków oraz składając przed nimi oświadczenie, że dokument ten stanowi jego testament. Świadkowie składają podpisy na testamencie z adnotacją, że działają w charakterze świadków, przy czym adnotacja ta nie jest warunkiem ważności testamentu (art. 64 ZD).

Testament sądowy może zostać sporządzony na rzecz spadkodawcy i na jego wniosek przez sędziego właściwego sądu, który w pierwszej kolejności ustala tożsamość spadkodawcy. Spadkodawca następnie odczytuje i podpisuje testament, a sędzia potwierdza na testamencie, że spadkodawca go odczytał i podpisał w jego obecności. Jeżeli spadkodawca nie potrafi lub nie jest w stanie odczytać testamentu sporządzonego przez sędziego, sędzia odczytuje testament spadkodawcy w obecności dwóch świadków. Następnie spadkodawca oświadcza, że dokument stanowi jego testament, oraz podpisuje go w obecności tych samych świadków lub stawia na nim odręcznie znak. Następnie świadkowie składają podpisy na testamencie (art. 65 i 66 ZD).

Testament sporządzony za granicą może zostać sporządzony na rzecz obywatela Republiki Słowenii za granicą, zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie do sporządzania testamentów sądowych, przez urzędnika konsularnego lub dyplomatycznego Republiki Słowenii zajmującego się sprawami konsularnymi (art. 69 ZD).

Kapitan statku może sporządzić testament na pokładzie słoweńskiego statku zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie do sporządzania testamentu sądowego. Testament traci ważność po upływie 30 dni od powrotu spadkodawcy na terytorium Republiki Słowenii (art. 70 ZD).

Testament sporządzony podczas stanu wyjątkowego lub wojny: podczas stanu wyjątkowego lub wojny dowódca kompanii lub dowódca jednostki na tym samym lub wyższym szczeblu bądź też jakakolwiek inna osoba w obecności dowódcy może sporządzić testament na rzecz członka sił zbrojnych zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie do sporządzania testamentu sądowego. Testament traci ważność po upływie 60 dni od zakończenia stanu wyjątkowego lub wojny, jeżeli służba wojskowa spadkodawcy kończy się przed zakończeniem stanu wyjątkowego lub wojny lub po ich zakończeniu, lub po upływie 30 dni od zakończenia się jego służby wojskowej (art. 71 ZD).

Testament międzynarodowy sporządza się na piśmie. Spadkodawca nie ma obowiązku własnoręcznego spisania testamentu oraz testament może zostać sporządzony w dowolnym języku odręcznie lub w inny sposób. Sędzia sądu właściwego może sporządzić testament międzynarodowy na wniosek spadkodawcy, natomiast w przypadku obywatela Republiki Słowenii przebywającego za granicą w jego imieniu może to uczynić urzędnik dyplomatyczny lub konsularny, o którym mowa w art. 69 ZD (zwany dalej „osobą upoważnioną”). Spadkodawca musi oświadczyć w obecności dwóch świadków i osoby upoważnionej, że dokument stanowi jego testament oraz że zna jego treść, a następnie musi podpisać testament w ich obecności lub – jeżeli już go podpisał – zaświadczyć i potwierdzić, że złożony podpis należy do niego. Jeżeli spadkodawca nie może złożyć podpisu, informuje osobę upoważnioną o przyczynie. Osoba upoważniona odnotowuje tę przyczynę na testamencie. Spadkodawca może dodatkowo zwrócić się z prośbą, by inna osoba podpisała testament w jego imieniu. Świadkowie i osoba upoważniona składają swoje podpisy – w obecności spadkodawcy – z adnotacją, że złożyli podpisy w charakterze świadków lub osoby upoważnionej (art. 71a ZD). Ustawa zawiera ponadto więcej szczegółowych informacji dotyczących osób, które mogą działać w charakterze świadka przy podpisywaniu testamentu międzynarodowego (art. 71b), składania podpisów na testamencie międzynarodowym i opatrywania go datami (art. 71c), przechowywania testamentu międzynarodowego (art. 71c), odwołania testamentu międzynarodowego (art. 71d), zatwierdzenia testamentu międzynarodowego (art. 71e), potwierdzenia, że testament międzynarodowy jest ważny (art. 71f), oraz ważności co do formy i wymogów w zakresie podpisów (art. 71g).

Testament ustny: spadkodawca może pod przysięgą przedstawić ustnie swoją ostatnią wolę w obecności dwóch świadków wyłącznie w wyjątkowych okolicznościach, które uniemożliwiają mu sporządzenie testamentu na piśmie. Testament ustny traci ważność po upływie 30 dni od ustania wyjątkowych okoliczności, w których został sporządzony (art. 72 ZD). Ponadto ustawa zawiera również szczegółowe postanowienia dotyczące osób, które mogą działać w charakterze świadka przy sporządzaniu testamentu ustnego (art. 73), obowiązków świadka (art. 74), nieważnych rozrządzeń w testamencie ustnym (art. 75), terminu na ustalenie nieważności testamentu (art. 76) oraz dowodu potwierdzającego istnienie testamentu (art. 77 ZD).

W ustawie o notariacie (Zakon o notariatu – „ZN”) przewidziano również możliwość sporządzenia testamentu notarialnego, czyli testamentu sporządzanego przez notariusza w formie aktu notarialnego na podstawie ustnego oświadczenia spadkodawcy oraz testamentu, który spadkodawca – po uprzednim sformułowaniu ostatniej woli na piśmie – przedstawia notariuszowi do poświadczenia. Testament notarialny wywołuje taki sam skutek prawny jak testament sądowy (art. 46 ust. 1 ZN).

Poza powyższymi wymogami formalnymi, aby testament był ważny, spadkodawca musi posiadać zdolność testowania. Zgodnie z ZD testament może sporządzić każdy, kto jest poczytalny i kto ukończył 15 lat (art. 59 ust. 1 ZD). W przypadku gdy spadkodawca sporządza testament pod groźbą, przymusem, w następstwie oszustwa lub wprowadzenia w błąd, testament jest nieważny, ponieważ wola wyrażona w takim dokumencie nie odzwierciedla prawdziwej i rzeczywistej woli spadkodawcy (art. 60 ust. 1 ZD).

b) Testament wspólny: w ZD nie przewidziano możliwości sporządzenia testamentu wspólnego. Testament wspólny nie został wymieniony wśród form testamentu przewidzianych w prawie, a zatem uznaje się go za nieważny zgodnie z art. 62 ZD. W orzecznictwie za nieważny uznaje się jednak tylko testament, w którym dwie osoby – najczęściej małżonkowie – wyznaczają siebie nawzajem na spadkobierców (jest to najbardziej prawdopodobne, ponieważ testament tego rodzaju ma charakter bardzo zbliżony do umowy o spadek, która jest zakazana na mocy art. 103 ZD), natomiast testamentu sporządzonego przez dwie osoby na rzecz osoby trzeciej nie uznaje się za nieważny (zob. prof. K. Zupančič, prof. V. Žnidaršič Skubic, *Dedno pravo (prawo spadkowe)*, Uradni list, 2009, s. 127-128).

c) Umowa o spadek: zgodnie z ZD umowa o spadek, na podstawie której jedna osoba zapisuje spadek lub jego część drugiej stronie tej umowy lub osobie trzeciej, jest nieważna (art. 103); podobnie umowa dotycząca oczekiwanego spadku lub zapisu (art. 104) i umowa dotycząca treści testamentu (art. 105 ZD) są również

nieważne na mocy ustawy.

2 Czy należy ten dokument zarejestrować, a jeżeli tak, w jaki sposób?

Nie. W ustawie nie przewidziano szczególnej formy potwierdzenia testamentu.

3 Czy istnieją jakieś ograniczenia dotyczące rozrządzenia majątkiem na wypadek śmierci (np. zachówek)?

Tak. Osoby uprawnione do zachowku mają prawo otrzymać część spadku, którą spadkodawca nie może rozrządzać (art. 26 ust. 1 ZD). Tę część spadku nazywa się „zachowkiem”. Uprawnionymi do zachowku są: zstępni spadkodawcy, jego przysposobione dzieci i ich zstępni, rodzice oraz małżonek spadkodawcy. W związku z tym, że przepisy ZD regulujące prawa, obowiązki, ograniczenia i status małżonków mają zastosowanie w równym stopniu do mężczyzny i kobiety, którzy pozostawali w długotrwałym związku bez zawierania małżeństwa, przepisy te przewidują uprawnienia takich osób do zachowku, jednak wyłącznie wówczas, gdy nie występują żadne przesłanki wskazujące na to, że w przypadku zawarcia przez nich małżeństwa należałoby takie małżeństwo uznać za nieważne. To samo ma zastosowanie do partnerów tej samej płci niebędących lub będących w związku małżeńskim (partnerów w zarejestrowanym lub niezarejestrowanym związku partnerskim dwóch kobiet albo dwóch mężczyzn). Dziadkowie i rodzeństwo są uprawnieni do zachowku wyłącznie w przypadku, gdy są trwale niezdolni do pracy i nie dysponują żadnymi środkami utrzymania. Osoby wymienione powyżej są uprawnione do zachowku, jeżeli mają prawo dziedziczyć zgodnie z ustawowym porządkiem dziedziczenia (art. 25 ZD).

4 W przypadku braku rozrządzenia majątkiem na wypadek śmierci – kto jest uprawniony do dziedziczenia i w jakich częściach?

W takim przypadku stosuje się przepisy w zakresie dziedziczenia ustawowego: spadek dziedziczą zstępni spadkodawcy, jego dzieci przysposobione i ich zstępni, małżonek, rodzice, przysposabiający i ich krewni, bracia i siostry i ich zstępni oraz dziadkowie i ich zstępni. Mężczyzna i kobieta, którzy pozostawali w długotrwałym związku bez zawierania małżeństwa, mogą dziedziczyć po sobie na tych samych zasadach co małżonkowie, ale wyłącznie gdy nie występują żadne przesłanki wskazujące na to, że w przypadku zawarcia przez nich małżeństwa należałoby je uznać za nieważne. To samo ma zastosowanie do partnerów tej samej płci niebędących lub będących w związku małżeńskim, czyli partnerów w zarejestrowanym lub niezarejestrowanym związku partnerskim dwóch kobiet albo dwóch mężczyzn (dalej zwanym: „związkiem partnerskim” (*partnerska zveza*)). Osoby te dziedziczą w kolejności dziedziczenia przewidzianej w obowiązujących przepisach, zgodnie z którą spadkobiercy należący do bliższych grup dziedziczenia, wyłączają od dziedziczenia osoby, które znajdują się w dalszych grupach dziedziczenia (art. 10 ZD).

Pierwsza grupa dziedziczenia

W ramach pierwszej grupy dziedziczenia zstępni spadkodawcy i jego małżonek, jak również partner niebędący małżonkiem lub partner w ramach związku partnerskiego, dziedziczą w częściach równych przed wszystkimi pozostałymi spadkobiercami (art. 11 ZD).

Zgodnie z zasadą dziedziczenia według szczepli (*per stirpes*) udział spadkowy, który by w normalnych warunkach przypadł danej osobie, gdyby przeżyła spadkodawcę, dziedziczą w częściach równych dzieci tej osoby (wnuki spadkodawcy). Jeżeli którekolwiek z wnuków spadkodawcy nie dożyje chwili otwarcia spadku, udział spadkowy, który przysługiwałby im, gdyby przeżyły spadkodawcę, dziedziczą w częściach równych dzieci wnuków spadkodawcy (prawnuki spadkodawcy). Dziedziczenie odbywa się zgodnie z tą zasadą aż do chwili wyczerpania kręgu zstępnych spadkodawcy (art. 12 ZD).

Jeżeli małżonek spadkodawcy albo partner niebędący małżonkiem lub partner w ramach związku partnerskiego nie dysponuje środkami niezbędnymi do samodzielnego utrzymania się i dziedziczy wraz z innymi spadkobiercami z pierwszej grupy dziedziczenia, sąd może, na wniosek małżonka albo partnera, orzec, że jest on również uprawniony do odziedziczenia udziału spadkowego, który z mocy prawa przysługiwał współspadkobiercom małżonka albo partnera. Małżonek albo partner niebędący małżonkiem lub partner w ramach związku partnerskiego może zwrócić się o zwiększenie przypadającego mu udziału spadkowego z

udziałów wszystkich współspadkobierców lub z udziału określonych współspadkobierców. Sąd może przyznać małżonkowi albo partnerowi niebędącemu małżonkiem lub partnerowi w ramach związku partnerskiego prawo do odziedziczenia całości spadku, jeżeli wartość spadku jest na tyle niska, że w przypadku dokonania jego działu małżonek lub partner znalazłby się w niedostatku (art. 13 ust. 1 ZD).

Jeżeli inni spadkobiercy z pierwszej grupy dziedziczenia, którzy nie dysponują środkami niezbędnymi do samodzielnego utrzymania się, dziedziczą wspólnie z małżonkiem spadkodawcy albo jego partnerem niebędącym małżonkiem lub partnerem w ramach związku partnerskiego, sąd może, na ich wniosek, przyznać im prawo do dziedziczenia części udziału spadkowego, który zgodnie z prawem przysługuje małżonkowi spadkodawcy albo jego partnerowi niebędącemu małżonkiem lub partnerowi w ramach związku partnerskiego. Wszyscy współspadkobiercy lub poszczególni współspadkobiercy mogą zwrócić się o zwiększenie przypadającego im udziału spadkowego na niekorzyść małżonka albo partnera niebędącego małżonkiem lub partnera w ramach związku partnerskiego (art. 13 ust. 2 ZD).

Poszczególni współspadkobiercy, którzy nie dysponują środkami niezbędnymi do samodzielnego utrzymania się, mogą również zwrócić się o zwiększenie przypadającego im udziału spadkowego na niekorzyść pozostałych współspadkobierców (art. 13 ust. 3 ZD).

Sąd może postanowić, że wszyscy współspadkobiercy lub niektórzy współspadkobiercy dziedziczą całość spadku, jeżeli wartość spadku jest na tyle niska, że w przypadku dokonania jego działu współspadkobiercy znaleźliby się w niedostatku (art. 13 ust. 4 ZD).

Rozpoznając wspomniane powyżej wnioski o zwiększenie lub zmniejszenie udziału spadkowego, sąd bierze pod uwagę wszystkie okoliczności danej sprawy, w szczególności sytuację majątkową współspadkobierców oraz ich zdolność do podejmowania działalności zarobkowej, a także wartość spadku (art. 13 ust. 5 ZD).

Druga grupa dziedziczenia

W ramach drugiej grupy dziedziczenia spadek po osobie, która nie pozostawiła żadnych żyjących zstępnych, dziedziczą rodzice i małżonek spadkodawcy albo jego partner niebędący małżonkiem lub partner w ramach związku partnerskiego. Rodzice spadkodawcy dziedziczą połowę spadku w częściach równych, natomiast drugą połowę spadku dziedziczy małżonek spadkodawcy albo jego partner niebędący małżonkiem lub partner w ramach związku partnerskiego. Jeżeli spadkodawca nie pozostawił żyjącego małżonka ani partnera niebędącego małżonkiem lub partnera w ramach związku partnerskiego, jego rodzice dziedziczą całość spadku w częściach równych (art. 14 ZD).

Jeżeli którekolwiek z rodziców spadkodawcy nie dożyje otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadął, gdyby przeżył on spadkodawcę, przypada – zgodnie z zasadą dziedziczenia według szczepów (*per stirpes*) – dzieciom tego rodzica (tj. braciom i siostram spadkodawcy), jego wnukom i prawnukom oraz dalszym zstępnym na tych samych zasadach co zasady stosowane w przypadku dziedziczenia przez dzieci i dalszych zstępnych spadkodawcy (art. 15 ust. 1).

Jeżeli obydwój rodzice spadkodawcy nie dożyją otwarcia spadku, udział spadkowy, który by przypadął każdemu z nich, gdyby przeżyli spadkodawcę, przypada ich zstępnym: udział ojca dziedziczą zstępnymi ze strony ojca, a udział matki – zstępnymi ze strony matki. We wszystkich przypadkach rodzeństwo przyrodnie spadkodawcy ze strony ojca dziedziczy udział ojca w spadku w częściach równych, a rodzeństwo przyrodnie spadkodawcy ze strony matki dziedziczy udział matki w spadku w częściach równych, przy czym rodzeństwo rodzone spadkodawcy dziedziczy udział ojca w spadku w częściach równych wspólnie z rodzeństwem przyrodnym ze strony ojca, a udział matki – wspólnie z rodzeństwem przyrodnym ze strony matki (art. 15 ust. 2 i 3 ZD).

Jeżeli którekolwiek z rodziców spadkodawcy nie dożyje otwarcia spadku i nie pozostawi żadnych zstępnych, udział spadkowy, który by mu przypadął, gdyby przeżył spadkodawcę, przypada drugiemu rodzicowi. Jeżeli drugie z rodziców również nie dożyje otwarcia spadku, zstępnymi tego rodzica dziedziczą udział spadkowy, który by przypadął jemu lub drugiemu z rodziców (art. 15 ZD). Jeżeli obydwój rodzice nie dożyją otwarcia spadku i żadne z nich nie pozostawi zstępnych, pozostający przy życiu małżonek spadkodawcy albo jego partner niebędący małżonkiem lub partner w ramach związku partnerskiego dziedziczy całość spadku (art. 16 i 17 ZD).

Trzecia grupa dziedziczenia

W przypadku braku spadkobiercy z pierwszej lub drugiej grupy dziedziczenia bierze się pod uwagę spadkobierców z trzeciej grupy dziedziczenia.

Jeżeli spadkodawca nie pozostawił żadnych zstępnych ani rodziców, a zstępni i rodzice również nie pozostawili żadnych zstępnych ani małżonka, ani partnera niebędącego małżonkiem lub partnera w ramach związku partnerskiego, w ramach trzeciej grupy dziedziczenia dziedziczą dziadkowie spadkodawcy. Połowę spadku dziedziczą dziadkowie ze strony ojca, a drugą połowę dziadkowie ze strony matki (art. 18 ZD).

Dziadkowie z tej samej strony dziedziczą przypadający im udział spadkowy w częściach równych. Jeżeli którykolwiek ze wstępnych po jednej stronie nie dożyje otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przysługiwał, gdyby przeżył spadkodawcę, przypada dzieciom, wnukom i dalszym zstępным tego wstępnego na tych samych zasadach co zasady stosowane w przypadku dziedziczenia przez dzieci i innych zstępnych spadkodawcy. W odniesieniu do wszystkich innych osób zasady, na podstawie których dziedziczą rodzice spadkodawcy i ich zstępni (art. 19 ZD), stosuje się również do prawa dziedziczenia przez dziadków z jednej strony i ich zstępnych.

Jeżeli jedni dziadkowie nie dożyją otwarcia spadku i nie pozostawią zstępnych, udział spadkowy, który by im przysługiwał, gdyby przeżyli spadkodawcę, przypada drugim dziadkom oraz ich dzieciom, wnukom i dalszym zstępным zgodnie z przepisami art. 19 ZD (art. 20 ZD).

5 Jaki organ jest właściwy:

5.1 w sprawach dziedziczenia?

Kwestie spadkowe rozstrzygają w Republice Słowenii sądy, przy czym za sąd właściwy w kwestiach spadkowych uznaje się sąd rejonowy (*okrajno sodišče*).

5.2 do przyjęcia oświadczenia o zrzeczeniu się lub przyjęciu spadku?

Sąd w postępowaniu spadkowym.

5.3 do przyjęcia oświadczenia o zrzeczeniu się lub przyjęciu zapisu?

Sąd w postępowaniu spadkowym.

5.4 do przyjęcia oświadczenia o zrzeczeniu się lub przyjęciu zachowku?

Sąd w postępowaniu spadkowym.

6 Proszę krótko opisać postępowanie spadkowe na podstawie prawa krajowego, w tym dział spadku i podział składników majątku (w tym informacje, czy postępowanie spadkowe jest wszczynane z urzędu przez sąd lub inny właściwy organ)

Po śmierci osoby lub uznaniu za zmarłego urzędnik stanu cywilnego odpowiedzialny za dokonanie wpisu w rejestrze zgonów przesyła akt zgonu do sądu spadku w terminie 30 dni (art. 179 ust. 1 ZD).

Po otrzymaniu aktu zgonu sąd wszczyna postępowanie spadkowe z urzędu.

Jeżeli z aktu zgonu wynika, że zmarły nie pozostawił żadnego spadku, sąd spadku nie przeprowadza postępowania spadkowego; sąd podejmuje taką samą decyzję, jeżeli zmarły pozostawił wyłącznie ruchomości, a żadna z osób uprawnionych do dziedziczenia nie zwróci się o przeprowadzenie postępowania (art. 203 ust. 1 i 2 ZD). We wszystkich innych przypadkach sąd przeprowadza postępowanie spadkowe. W toku postępowania spadkowego sąd ustala tożsamość spadkobierców zmarłego, określa składniki majątku wchodzące w skład masy spadkowej oraz wskazuje, które prawa wynikające ze spadku przysługują spadkobiercom, zapisobiercom i innym osobom (art. 162 ZD).

Postępowanie spadkowe jest z natury postępowaniem nieprocesowym. W przypadku wystąpienia sporu między stronami postępowania co do jakichkolwiek faktów będących podstawą przysługujących im praw sąd zawiesza postępowanie spadkowe i poucza strony o możliwości wszczęcia postępowania cywilnego lub administracyjnego (art. 210 ust. 1 ZD).

Po ustaleniu osób uprawnionych do dziedziczenia sąd uznaje takie osoby za spadkobierców na mocy postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku (art. 214 ust. 1 ZD). Postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku doręcza się wszystkim spadkobiercom i zapisobiercom, a także osobom, które zgłosiły roszczenie z tytułu spadku w toku postępowania (art. 215 ust. 1 ZD).

Po uprawomocnieniu się postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku sąd nakazuje dokonanie stosownych wpisów w rejestrze nieruchomości.

Każdy ze spadkobierców może zwrócić się o dokonanie działu spadku w dowolnym momencie, jednak nie – w nieodpowiednim czasie. Uprawnienie to nie podlega przedawnieniu. Umowa, na mocy której spadkobierca zrzeka się przysługującego mu prawa do wystąpienia o dział spadku, jest nieważna, podobnie jak dowolne inne postanowienie testamentowe, na mocy którego dział spadku jest zakazany lub ograniczony (art. 144 ZD). Ustawa o dziedziczeniu nie zawiera żadnych przepisów regulujących kwestie związane z działem spadku; stosowne przepisy w tym zakresie zostały zawarte w kodeksie prawa własności (Stvarnopravni zakonik – „SPZ”), w części dotyczącej podziału majątku wspólnego. Oznacza to, że spadek stanowi współwłasność współspadkobierców. Współspadkobiercy mogą zawrzeć umowę, w której określą sposób działu spadku. Jeżeli spadkobiercy nie będą w stanie osiągnąć porozumienia w tej kwestii, sąd określi metodę działu spadku w postępowaniu nieprocesowym. Jeżeli w trakcie postępowania spadkowego wszyscy spadkobiercy zawrą umowę co do działu spadku i zaproponują metodę działu, sąd zawrze odniesienie do tej umowy w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku (art. 214 ust. 3 ZD).

7 W jaki sposób i kiedy dany podmiot staje się spadkobiercą lub zapisobiercą?

Zgodnie z ustawą o dziedziczeniu spadek pozostawiony przez spadkodawcę przechodzi na spadkobierców z mocy samego prawa (*ipso iure*) z chwilą śmierci spadkodawcy (art. 132 ZD). Dlatego też postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku, w którym sąd wskazuje spadkobierców po zakończeniu postępowania spadkowego, ma wyłącznie charakter deklaracyjny.

Zapisobierca również nabywa zapis z chwilą śmierci spadkodawcy, chyba że zapis jest obwarowany określonymi warunkami lub powiązany z określonym terminem; w takim przypadku zapisobierca nabywa zapis po spełnieniu określonego warunku lub po upływie określonego czasu. Nabycie zapisu oznacza, że zapisobierca może wystąpić o wykonanie zapisu. Przeniesienie prawa własności na zapisobiercę regulują przepisy ogólne kodeksu prawa własności.

8 Czy spadkobiercy odpowiadają za długi spadkowe, a jeżeli tak, na jakich warunkach?

Tak. Taka odpowiedzialność jest jednak ograniczona. Spadkobierca odpowiada za długi spadkodawcy do wartości odziedziczonych składników majątku. Jeżeli spadek dziedziczy kilku spadkobierców, wówczas ponoszą oni solidarną odpowiedzialność za długi spadkodawcy, tj. każdy z nich do wartości przypadającego mu udziału spadkowego, niezależnie od tego, czy dokonano już działu spadku. Jeżeli chodzi o stosunki między spadkobiercami, długi dzieli się proporcjonalnie do udziału spadkowego każdego ze spadkobierców, chyba że w testamencie postanowiono inaczej (art. 142 ZD).

Spadkobierca, który odrzuci spadek, nie odpowiada za długi spadkodawcy (art. 142 ust. 2 ZD).

9 Jakich dokumentów/informacji wymaga się zazwyczaj w celu zarejestrowania nieruchomości?

O ile spełniono pozostałe warunki przewidziane w prawie, sąd rejestrowy orzeka, czy można dokonać wpisu na

podstawie dokumentów potwierdzających istnienie podstawy prawnej do nabycia prawa, które ma być przedmiotem wpisu.

Podstawą wpisu nieruchomości będącej przedmiotem dziedziczenia jest prawomocne postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku wydane w toku postępowania spadkowego (art. 40 ust. 1 pkt 6 ustawy o rejestrze nieruchomości, ZZK-1). Na mocy tego prawomocnego postanowienia sąd rejestrowy nakazuje z urzędu dokonanie wpisu dotyczącego prawa własności spadkobiercy do rejestru nieruchomości.

9.1 Czy wyznaczenie zarządcy jest obowiązkowe czy obowiązkowe na wniosek? Jeżeli jest to obowiązkowe lub obowiązkowe na wniosek, jakie czynności należy podjąć?

Wyznaczenie zarządcy masy spadkowej nie jest obowiązkowe.

Co do zasady do chwili dokonania działu spadku spadkiem wspólnie zarządzają i rozporządzają spadkobiercy. Spadkobiercy mogą uzgodnić powierzenie zarządu konkretnemu zarządcy. Jeżeli spadkobiercy nie dojdą do porozumienia co do zarządu spadkiem, sąd ustanawia zarządcę masy spadkowej na wniosek dowolnego ze spadkobierców i powierza mu zarząd spadkiem w imieniu wszystkich spadkobierców lub wyodrębnia część spadku, którą każdy ze spadkobierców będzie zarządzał samodzielnie (art. 145 ZD).

Spadkodawca może powołać w testamencie jedną osobę lub większą liczbę osób jako wykonawców testamentu (art. 95 ust. 1 ZD). Do obowiązków wykonawcy testamentu należy między innymi zarząd masą spadkową (art. 96 ust. 1 ZD).

9.2 Kto jest uprawniony do wykonania rozrządzenia na wypadek śmierci lub zarządzania masą spadkową osoby zmarłej?

Spadkodawca może powołać w testamencie jedną osobę lub większą liczbę osób jako wykonawców testamentu (art. 95 ust. 1 ZD). O ile spadkodawca nie postanowi inaczej, do obowiązków wykonawcy testamentu należy w szczególności sprawowanie należytej pieczy nad spadkiem objętym zarządem, spłata zadłużenia i wykonanie zapisów oraz, przede wszystkim, wykonanie testamentu w sposób zgodny z wolą spadkodawcy (art. 96 ust. 1 ZD). Jeżeli nie powołano wykonawcy testamentu, spadkobiercy zarządzają spadkiem wspólnie do chwili dokonania działu spadku, przy czym mogą powierzyć sprawowanie zarządu nad spadkiem konkretnemu zarządcy. Jeżeli spadkobiercy nie dojdą do porozumienia co do zarządu spadkiem, sąd ustanawia zarządcę masy spadkowej na wniosek dowolnego ze spadkobierców i powierza mu zarząd spadkiem w imieniu wszystkich spadkobierców lub wyodrębnia część spadku, którą każdy ze spadkobierców będzie zarządzał samodzielnie (art. 145 ZD).

9.3 Jakie uprawnienia przysługują zarządcy?

Jeżeli spadkodawca powołał wykonawcę testamentu w testamencie, zakres jego obowiązków jest również określony w testamencie.

Jeżeli spadkodawca nie postanowi inaczej, zgodnie z obowiązującymi przepisami (art. 96 ust. 1 ZD):

- wykonawca testamentu musi sprawować należytą pieczę nad spadkiem. W szczególności wykonawca testamentu jest zobowiązany do podejmowania wszelkich środków służących zabezpieczeniu interesu, sporządzenia spisu inwentarza i przeprowadzenia wyceny masy spadkowej (art. 184 ZD) oraz zachowania określonych składników majątku ruchomego (art. 190 i 191 ZD);
- wykonawca testamentu musi również zarządzać spadkiem, przy czym zwykły zarząd obejmuje również rozporządzanie poszczególnymi składnikami majątku wchodzącymi w skład spadku. W okresie pełnienia przez wykonawcę testamentu powierzonej mu funkcji żaden inny spadkobierca nie może zarządzać masą spadkową ani rozporządzać składnikami majątku wchodzącymi w skład spadku;
- wykonawca testamentu musi zapewnić spłatę długów spadkodawcy oraz wykonać wszelkie zapisy i polecenia;
- wykonawca testamentu musi zapewnić wykonanie testamentu zgodnie z wolą spadkodawcy (zob. prof. K. Zupančič, prof. V. Žnidaršič Skubic, *Dedno pravo (prawo spadkowe)*, Uradni list 2009, s. 170-171).

Jeżeli powołano więcej niż jednego wykonawcę testamentu, wywiązują się oni z powierzonych im obowiązków wspólnie, chyba że spadkodawca postanowił inaczej (art. 96 ust. 2 ZD). Wykonawca testamentu musi złożyć

sądowi sprawozdanie z podjętych działań i jest uprawniony do otrzymania zwrotu poniesionych kosztów i wynagrodzenia za wykonaną pracę – kwoty te pokrywa się z dostępnej części spadku na mocy postanowienia sądu (art. 97 ZD).

Jeżeli nie powołano wykonawcy testamentu, spadkobiercy zarządzają spadkiem wspólnie do chwili dokonania działu spadku, przy czym mogą powierzyć sprawowanie zarządu nad spadkiem konkretnemu zarządcy. Jeżeli spadkobiercy nie dojdą do porozumienia co do zarządu spadkiem, sąd ustanawia zarządcę masy spadkowej na wniosek dowolnego ze spadkobierców i powierza mu zarząd spadkiem w imieniu wszystkich spadkobierców lub wyodrębnia część spadku, którą każdy ze spadkobierców będzie zarządzał samodzielnie (art. 145 ZD).

10 Jakie dokumenty zgodnie z prawem krajowym są zazwyczaj wydawane w toku i na koniec postępowania spadkowego, by poświadczyć status i prawa beneficjentów? Czy mają one szczególny skutek dowodowy?

Po zakończeniu postępowania spadkowego sąd wydaje postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku, które jest orzeczeniem sądowym rozstrzygającym co do istoty sprawy. W postanowieniu sąd określa zakres spadku i wskazuje spadkobierców i zapisobierców, a także wszelkie inne osoby, którym przysługuje prawo do udziału spadkowego. Zgodnie z ZD postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku musi zawierać następujące elementy (art. 214 ust. 2):

1. imię i nazwisko (oraz wszelkie wcześniejsze nazwiska) spadkodawcy oraz imię jego ojca, zawód wykonywany przez spadkodawcę, datę urodzenia i obywatelstwo spadkodawcy, a w przypadku gdy spadkodawcą była zamężna kobieta – jej nazwisko panieńskie;
2. wykaz nieruchomości zawierający dane pochodzące z rejestru nieruchomości oraz wykaz ruchomości zawierający odniesienie do spisu inwentarza;
3. imię i nazwisko spadkobiercy, wykonywany zawód i miejsce zamieszkania, stosunek łączący spadkobiercę ze spadkodawcą, informacje o tym, czy spadkobierca dziedziczy jako spadkobierca ustawowy czy testamentowy oraz, w przypadku więcej niż jednego spadkobiercy, udział danego spadkobiercy w spadku;
4. informacje o tym, czy postępowanie mające na celu ustalenie tożsamości spadkobiercy zostało zawieszona;
5. informacje o tym, czy prawo danego spadkobiercy do dziedziczenia zostało odroczone z uwagi na fakt, że nie nadszedł jeszcze odpowiedni moment, prawo zostało ograniczone do określonego okresu, zostało odroczone z uwagi na niespełnienie warunków lub jest uzależnione od spełnienia warunku rozwiązującego lub polecenia, które można uznać za warunek rozwiązujący, zostało ograniczone prawem użytkowania, a jeżeli tak – na czyją korzyść;
6. imię i nazwisko, wykonywany zawód i miejsce zamieszkania osób uprawnionych do otrzymania zapisu, a także osób, którym przysługuje prawo użytkowania lub jakiegokolwiek inne prawo wynikające ze spadku, oraz szczegółowy opis tego prawa.

Ta strona jest częścią portalu [Twoja Europa](#).

Państwa [opinia](#) na temat przydatności przedstawionych informacji jest dla nas ważna.

Ostatnia aktualizacja: 16/12/2020

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.